Katliamın 30. Yılında Madımak'ı Hatırlamak

written by DEMOS ARAŞTIRMA | 1 Ağustos 2023

Söyleşi: Ebru Tutkal & Özgür Deniz Çakırca

Madımak Katliamının 30. yıldönümünü andığımız bu temmuz ayında, Alevilerin tarih boyunca maruz bırakıldıkları sistematik şiddetin ve ayrımcılık politikalarının bugün hala devam ettiğini katliama ilişkin cezasızlık ve yok sayma politikasının sürüyor olmasıyla görüyoruz. Alevi toplumunun hakikat ve adalet taleplerinin görmezden gelindiği ve karşılıksız bırakıldığı mevcut durumda Madımak Katliamı gerçekliğiyle yüzleşmenin ve hayatta kalanların mücadelesine ortak olmanın toplumsal barışın ve uzlaşmanın yegâne ön koşulu olduğunu biliyoruz.

DEMOS Araştırma Derneği olarak Madımak Katliamının 30. yıldönümünde ve bir sonraki duruşmasının 14 Eylül 2023'te görüleceği davanın zamanaşımı sınırına geldiği bu yılda katliamın hafızasını aktarma amacı taşıyan Madımak Katliamı Hafıza Merkezi projesini yürütücülerinden ve hayatta kalanlardan dinlemenin kolektif mücadeleye güç vermeye, hayatta kalanların sesini yükseltmeye ve barış içinde bir arada yaşamı mümkün kılmaya katkı sunacağına inanıyoruz.

Madımak Katliamının dijital bir anıtı olarak karşımıza çıkan Hafıza Merkezi, bir platform olarak katliama ilişkin çok çeşitli yazılı, görsel ve işitsel malzemeye sınırsız erişim sağlamasıyla oldukça değerli bir hafızalaştırma pratiği olarak karşımıza çıkıyor. Hafıza Merkezi, Dijital Kütüphane, Sanal Müze, Belgesel, Web Belgesel, Sözlü Tarih Görüşmeleri ve Röportajlardan oluşan bu kapsamlı anıtlaştırma projesi, Madımak Oteli'nde kaybettiğimiz canların hikayelerinin zamansız bir aktarımı olarak kapılarını herkese açıyor.

Bu doğrultuda ilk olarak Madımak Katliamı Hafıza Merkezi'nin dijitalleşme yolculuğunu Proje Koordinatörü ve Web Kreatif Yönetmeni Eylem Şen'den dinliyoruz.

Madımak Katliamı Hafıza Mekanını dijitale aktarmanızın ardında yatan motivasyon nedir? Bu dijital anıtın niteliğini ve kapsamını nasıl açıklarsınız?

Madımak Katliamı, otuz yıldır, tam olarak açıklığa kavuşturulmadı. 30 yıldır, asıl failler ortaya çıkarılmadı, suçluların çoğu yakalanmadı, yakalananların büyük çoğunluğu işlenen suçun gerektirdiği cezaları almadı. Katliam, devletin kolluk güçlerinin gözü önünde gerçekleşmiş olmasına rağmen hiçbir kamu görevlisi yargılanmadı. Otuz yıl sonra, yüzleşme ve adalet için, Madımak Katliamını yaratan ideolojik, hukuksal, siyasal yapıyı tartışmaya açmak, devletin kurumları ve kamu görevlilerinin sorumluluğunu görünür kılmak, Madımak Oteli'nin etrafını saran sıradan faşizmin kökenlerini sorgulamak, siyasi sorumlularını açıklığa kavuşturmak ve kuşaktan kuşağa aktarmak için yola çıktık.

Madımak Katliamı Davasında adalet tesis edilmedi, devlet bu utancın sorumluluğunu almadı ve toplumsal yüzleşme yaşanmadı. Adaletin tesis edilemediği zamanlarda, hakikati en geniş kesimlere ulaştırmak adaleti tesis etmese de yeni bir mücadele olarak öne çıkıyor. Hafıza Merkezi'nin amacı da tam olarak bu, hakikati en geniş kesimlere ulaştırmak ve unutturmamak. Katliamın 30. yıl dönümünde, Madımak Katliamı Hafıza Merkezi Web Portalı ile gökyüzüne bir anıt dikiyoruz. 33 canımız onuruna diktiğimiz bu anıt, katliama dair hakikatleri, 33 canımıza dair hatıraları dünyanın her köşesinden gökyüzüne bakan herkesin görebileceği bir web anıttır.

Madımak Katliamı Hafıza Merkezi projesini dijitalleştirirken bu çalışmanın katliamdan hayatta kalanlar, aileleri ve genel anlamda Alevi toplumu için nasıl bir ihtiyacı karşılamaya dönük olduğunu düşünmüştünüz?

Herkesin kendi acısıyla yaşaması, yeni acıların yaşanmasına davetiye çıkarır. Aileler, tanıklar ve Alevi kurumları olarak da amacımız bu acıların bir daha hiçbir yerde yaşanmaması için Madımak'ın daha çok görünür kılınması ve böylece toplumda vicdan ve empati kültürünün geliştirilebilmesine katkı sunulması. Vicdan ve empati kültürünü diri tutmak ve toplumsal barışı ortaklaştırmak istiyoruz. Bu amacımıza da ancak acıları yaşamış kişilerin ya da toplumların daha iyi anlaşılmasıyla ve empati kurulmasıyla ulaşabileceğimizi düşünüyoruz.

Yaşanan acıların, korkuların, kaygıların ve hak aramada ortaya çıkan haksızlıkların daha anlaşılır ve görünür olmasını sağlamak amacıyla; hak, hukuk ve adalet kavramlarının nasıl işletilmediğinin, içinin boşaltıldığının ortaya çıkartılması; bozuk olan düzene işaret edilmesi yani devlet aygıtının kurduğu çarkların ve ortaya çıkan düzenin ne derece tekçi, asimilasyoncu ve katliamcı politikalar güttüğünün gözler önüne serilmesi gerektiğini savunuyoruz. Bu ve benzeri acıların bir daha yaşanmaması dileğiyle bu mücadeleyi yürütüyoruz.

Hüseyin Mat – Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu (AABK) Eşit Başkanı – AABK adına Yürütücü Yapımcılardan

Madımak Katliamı Hafıza Merkezi'nin katliamdan hayatta kalanları ve ailelerini güçlendirmeye katkı sunacak bir rolü olduğunu düşünüyor musunuz? Sizce bu hafızalaştırma çalışması Alevilerin hakikat ve adalet mücadelesine nasıl etki edebilir?

Madımak Katliamı Hafıza Merkezi sadece katliamdan hayatta kalanlar ve aileler değil, demokrasi, insan hakları ve özgürlük mücadelesi veren herkesin güçlenmesine katkı sunuyor.

Pir Sultan Abdal etkinlikleri ile semah dönmeye, deyişler söylemeye, tiyatro oyunları sergilemeye

giden, yazar, çizer, ozan ve sanatçılardan oluşan savunmasız insanların, dünyanın gözü önünde, naklen yayında, sekiz saat sürekli sağ çıkacaksınız güvencesi verilerek, otel içerisinde tutulup, sonra da insanlık düşmanlarının oteli yakmasına olanak vererek katledilmelerinin acısını bugün olmuş gibi yaşıyoruz. Ardından yapılan mahkemelerde katillerin korunduğuna, katliam mağdurları bizlere *"Siz niye sağ geldiniz?"* dercesine muamele edilmesine tanık olduk. Devleti yönetenlerin mağdurların yanında yer almadığı gibi açıklamalarıyla her zaman katilleri yüreklendirdiklerini gördük. Bu nedenle bugün hala ülkede katliamların ardı ardına devam ettiğini görüyoruz.

Alevi tarihinin katliamlarla dolu olduğunu biliyoruz. Dersim, Malatya, Maraş, Çorum, Sivas, Gazi katliamları bunlardan bazıları. Bir katliamı yapıp, unutturup yeni katliamlar yaptılar. Madımak Katliamı ve diğer katliamları unutmak yeni katliamlara davetiye çıkarmak demektir. Bu katliamları unutmamak ve unutturmamak, Alevi toplumunun ve bu topraklarda barışçıl bir ortamda özgür ve eşit yurttaş olarak yaşamak isteyen herkesin sorumluluğundadır. Bu hafızalaştırma çalışmasının Madımak Katliamının dünyadaki herkes tarafından bilinmesi ve katliamın hesabının sorulmasına destek olacak dayanak belgelere herkesin kolayca ulaşabilmesi hususunda destekleyici olacağına inanıyoruz. Bu çalışmanın aynı zamanda Madımak Katliamının külleri üzerinde yükselen ve örgütlenen, hak, hakikat ve adalet mücadelesi veren Alevilerin de hafızalarını canlandırarak güçlendireceğini umuyoruz.

Ali Çağan – Katliam Tanığı – AABK adına Yürütücü Yapımcılardan

Blog sayfasında yer alan yazıların ve yayınların tüm hakları saklıdır. Blog yazıları yalnızca kaynağı gösterilerek kullanılabilir. Sayfada yayınlanan yazıların içeriği yazarın kendi sorumluluğu olup DEMOS'un herhangi bir hukuki ve/veya cezai sorumluluğu bulunmamaktadır.